Cwrs Mynediad: Uned 6

Nod: Trafod cynlluniau ***Discussing plans***

1.

Dw i'n mynd	i Gaerdydd	*I'm going to Cardiff*
	i weld ffrindiau	*I'm going to see friends*
	i'r gwaith	*I'm going to work*
	i siopa	*I'm going shopping*
Dw i ddim yn mynd	i'r gêm	*I'm not going to the game*
	i'r dafarn	*I'm not going to the pub*
Ble dych chi'n mynd	yfory?	*Where are you (chi) going tomorrow?*
	wythnos nesa?	*Where are you (chi) going next week?*
Ble wyt ti'n mynd	dros y penwythnos?	*Where are you (ti) going over the weekend?*
	dros y gwyliau?	*Where are you (ti) going over the holidays?*
A chi?		*And you (chi)?*
A ti?		*And you (ti)?*
Dych chi'n mynd i Ddolgellau?		*Are you (chi) going to Dolgellau?*
Ydw/Nac ydw		*Yes/No*
Wyt ti'n mynd i nofio?		*Are you (ti) going swimming?*
Ydw/Nac ydw		*Yes/No*

Gyda phartner:

Holi / *Asking*

A: Ble dych chi'n mynd yfory?

neu Ble wyt ti'n mynd yfory?

B: Dw i'n mynd i __________

Dyfalu / *Guessing*

A: Dych chi'n mynd i __________ yfory?

neu Wyt ti'n mynd i __________ yfory?

B: Ydw *neu* Nac ydw

i'r banc

i'r siop

i'r swyddfa

i'r ysgol

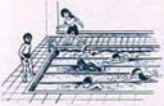

i'r pwll nofio

i'r llyfrgell

i'r dafarn

i'r gêm

Holiadur Tic a Chroes

Gofynnwch i 3 pherson **'Dych chi'n mynd i __________ dros y penwythnos?'**
Rhowch ✔ neu ✘ yn y golofn.

Ask 3 people 'Dych chi'n mynd i __________ dros y penwythnos?'
Put ✔ *or* ✘ *in the column.*

Enw	Haydn	______	______	______
sinema	✘			
tafarn	✔			
eglwys	✘			
siop bapur	✔			
gêm	✔			
siopa bwyd	✔			
siopa dillad	✘			

2. Mae e'n mynd adre	*He's going home*
Mae hi'n mynd i ymlacio	*She's going to relax*
Dyw e ddim yn mynd i'r banc	*He's not going to the bank*
Dyw hi ddim yn mynd i'r dre	*She's not going to town*
Ble mae e'n mynd nos yfory?	*Where's he going tomorrow night?*
Ble mae hi'n mynd prynhawn yfory?	*Where is she going tomorrow afternoon?*
A Gareth?	*And Gareth?*
A Hazel?	*And Hazel?*
Ydy e'n mynd i'r dosbarth?	*Is he going to the class?*
Ydy/Nac ydy	*Yes/No*
Ydy hi'n mynd i Lanelwedd?	*Is she going to Builth?*
Ydy/Nac ydy	*Yes/No*

Ble mae e/hi'n mynd?

Pen-y-bont	Llanybydder	Dwyran
Dinas Powys	Bangor	Tregaron
Maenclochog	Porthmadog	Rhydaman
Caersŵs	Blaenafon	Talgarth

Mae eich ffrind yn mynd i 4 lle sydd yn y blwch dros y penwythnos.
Dewiswch y 4 lle a'u hysgrifennu.

Your friend is going to 4 places in the box over the weekend.
Choose the 4 places and write them down.

Enw eich ffrind ____________________

1. ____________________
2. ____________________
3. ____________________
4. ____________________

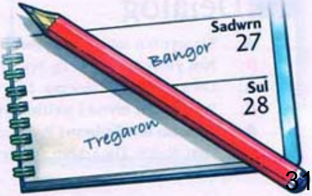

Dyfalwch ble mae ffrind eich partner yn mynd.

Guess where your partner's friend is going.

Beth yw enw eich ffrind?
Ydy e/hi'n mynd i Lanybydder? Ydy/Nac ydy.

Enw ffrind eich partner ____________________

1. ____________________
2. ____________________
3. ____________________
4. ____________________

Holiadur Mawr

Gofynnwch i 4 person /*Ask 4 people:* Ble dych chi'n mynd __________?

Gofynnwch i'ch partner am hanes 2 berson arall/ *Ask your partner about 2 other people:*
Ble mae Catrin/John yn mynd __________?

Enw	yfory?	dros y penwythnos?	dros y gwyliau?	yr wythnos nesa?
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				

Deialog

A: Ble wyt ti'n mynd **nos yfory**?
B: **Nos yfory**? O ... dw i'n brysur **nos yfory**. A ti?
A: Dw i'n mynd i'r **sinema**. Mae Carys a Gethin yn dod hefyd.
B: Wel, dw i'n mynd i **weithio yn y tŷ**.
A: Beth am nos **Sadwrn**? Beth am fynd am dro?
B: Dim diolch. Dw i ddim yn mynd **ma's**. Dw i'n mynd i **edrych ar y teledu**.

Geirfa

bwyd	- *food*
dillad	- *clothes*
dros	- *over*
dw i'n brysur	- *I'm busy*
edrych ar y teledu	- *to watch television*
ffrindiau	- *friends*
gêm (b)	- *game*
gweld	- *to see*
gwyliau	- *holidays*
mynd adre	- *to go home*
mynd ma's	- *to go out*
nofio	- *to swim*
nos (b)	- *night*
nos yfory	- *tomorrow night*
penwythnos	- *weekend*
prysur	- *busy*
pwll nofio	- *swimming pool*
sinema (b)	- *cinema*
siop bapur (b)	- *paper shop*
siopa	- *to shop*
tafarn (b)	- *pub*
wythnos (b)	- *week*
yfory	- *tomorrow*
ymlacio	- *to relax*

Ychwanegwch eirfa sy'n berthnasol i chi:

Add vocabulary that's relevant to you:

Gramadeg

Ti a chi

There are two ways of saying 'you' in Welsh - **ti** *and* **chi**.

Chi *is used when you speak to:*

- *a group of people (plural)*
- *someone you don't know / a stranger*
- *an older friend*
- *someone to whom you want to show respect, e.g. a bank manager!*

Ti *is used when you speak to:*

- *a friend / someone with whom you are very familiar*
- *someone of the same age*
- *a child*
- *a partner/husband/wife*
- *a pet*

Note: **Ti** *is never used when you speak to a group of people, you must use* **chi**.

There are some anomalies - e.g. some children are taught to use **chi** *when speaking to one of their parents; lifelong friends of the same age might call each other* **chi**, *and some partners call each other* **chi**.

If in doubt, use **chi** *first: the other person may tell you to change to* **ti**.

Wyt ti....?

The answer to questions beginning in **Wyt ti.....?** *is* **Ydw/Nac ydw**

Treiglad Meddal ar ôl 'i'

There is a soft mutation (treiglad meddal) *after* i.
You will find that some Welsh speakers don't mutate place names every time.

P	→	i **B**en-y-bont	**M**	→	i **F**aenclochog
T	→	i **D**redegar	**Ll**	→	i **L**andudno
C	→	i **G**aernarfon	**Rh**	→	i **R**ydaman
B	→	i **F**rynaman			
D	→	i **Dd**inbych			
G	→	i _weld ffrindiau			

Negative Sentences

Ddim *is used when you want to express the negative:*

Dw i　　Dw i **ddim**

Some verbs have ***negative forms*** *which are used with* ddim

Mae e　　**Dyw** e ddim
Mae hi　　**Dyw** hi ddim

Mynd

Present Tense

Here is the full pattern of **mynd.**　= *You'll come across these later in the course.*

Dw i'n mynd	*I'm going / I go*
Rwyt ti'n mynd	*You're going / You go*
Mae e'n mynd	*He's going / He goes*
Mae hi'n mynd	*She's going / She goes*
*Dyn ni'n mynd	*We're going / We go*
Dych chi'n mynd	*You're going / You go*
*Maen nhw'n mynd	*They're going / They go*

Cwrs Mynediad: Uned 7

Nod: Trafod y tywydd ***Discussing the weather***

1. Sut mae'r tywydd heddiw?	*What's the weather like today?*
Mae hi'n braf	*It's fine/nice*
ddiflas	*miserable*
gymylog	*cloudy*
sych	*dry*
wlyb	*wet*
gynnes	*warm*
oer	*cold*
dwym	*hot*
wyntog	*windy*
niwlog	*foggy*
Mae hi'n bwrw glaw	*It's raining*
bwrw eira	*snowing*
bwrw cesair	*hailing*
Mae hi'n ddiflas, **on'd yw hi?**	*It's miserable, isn't it?*
Ydy hi'n oer? - Ydy/Nac ydy	*Is it cold? Yes/No*
Dyw hi ddim yn wlyb	*It's not wet*
yn stormus	*not stormy*
yn braf iawn	*not very nice*

Gêm drac y tywydd

Symudwch o gwmpas y trac a dwedwch sut mae'r tywydd.

Move around the track and say what the weather's like.

Dyfalu:

A: Ydy hi'n braf heddiw?
B: Ydy, mae hi'n braf heddiw.
Nac ydy, dyw hi ddim yn braf heddiw.

2. Sut oedd y tywydd ddoe?	*What was the weather like yesterday?*
Roedd hi'n braf ddoe	*It was fine yesterday*
Roedd hi'n wyntog ddoe	*It was windy yesterday*
Roedd hi'n well ddoe	*It was better yesterday*
Roedd hi'n waeth ddoe	*It was worse yesterday*
Oedd hi'n braf? Oedd/Nac oedd	*Was it fine? Yes/No*

Tywydd yr wythnos diwetha

Last week's weather

Dewiswch fod yn **A** neu'n **B**. Gofynnwch gwestiynau i'ch partner er mwyn llenwi'r bylchau. Cofiwch y treiglad! e.e. cymylog - Roedd hi'n gymylog

*Choose to be **A** or **B**. Ask your partner questions in order to fill in the blanks.*
(Partner A - page 39; Partner B - page 40.)
Remember the mutation! e.e. cymylog - Roedd hi'n gymylog

'Sut oedd y tywydd bore/prynhawn dydd Llun?' 'Roedd hi'n gymylog.'

Partner A	Bore	Prynhawn
Dydd Sul	________	*braf iawn*
Dydd Llun	*cymylog*	________
Dydd Mawrth	________	*bwrw glaw*
Dydd Mercher	*gwlyb*	________
Dydd Iau	________	*niwlog*
Dydd Gwener	*oer*	________
Dydd Sadwrn	________	*diflas*

3. **Sut bydd y tywydd yfory?** *What will the weather be like tomorrow?*

Bydd hi'n dwym yfory — *It will be warm tomorrow*
Bydd hi'n bwrw glaw yfory — *It will be raining tomorrow*
Bydd hi'n well yfory — *It will be better tomorrow*
Bydd hi'n waeth yfory — *It will be worse tomorrow*

Sut bydd y tywydd yfory?

Dewiswch fod yn **A** neu **B**. Mae Map Partner B ar dudalen 40. Gofynnwch gwestiynau i'ch partner er mwyn llenwi'r bylchau.

Choose to be ***A*** *or* ***B****. Partner B's Map is on page 40. Ask your partner questions in order to fill in the blanks.*

'Sut bydd y tywydd yn Nolgellau?'
'Bydd hi'n braf/niwlog/wyntog.'

Partner B	Bore	Prynhawn
Dydd Sul	*braf*	______
Dydd Llun	______	*bwrw glaw*
Dydd Mawrth	*diflas*	______
Dydd Mercher	______	*oer*
Dydd Iau	*gwlyb*	______
Dydd Gwener	______	*bwrw eira*
Dydd Sadwrn	*niwlog*	______

Deialog

A: Mae hi'n **ddiflas**, on'd yw hi!
B: Ydy, roedd hi'n **well** ddoe.
A: Wel, gobeithio bydd hi'n **braf** yfory.
B: Pam? Beth dych chi'n wneud yfory?
A: Dw i'n mynd i **weld gardd** ar bwys **Aberhonddu**.
B: **Gweld gardd**? Dyna neis.
A: Ond os bydd hi'n bwrw glaw, dw i ddim yn mynd.

Gramadeg

Mae hi'n braf /niwlog etc. - 'hi' *can be, and is often, left out, so listen out for* **Mae'n braf, Mae'n niwlog** *as well.*

Mae hi'n ddiflas Describing words (adjectives) mutate (Treiglad Meddal) after **yn**.

We have come across one before: **Mae e'n ddi-waith**

so cymylog > Mae hi'n gymylog
gwell > Mae hi'n _well

Mae hi'n bwrw glaw

Doing words (verbs) stay as they are after **yn** *as we've seen before:* Mae e'n gweithio.

Braf *never mutates - think of the Costa Brava, which is always sunny!*

Geirfa

braf - *fine (weather)*
bwrw cesair - *to hail*
bwrw eira - *to snow*
bwrw glaw - *to rain*
cymylog - *cloudy*
cynnes - *warm*
diflas - *miserable*
diwetha - *last*
gardd (b) - *garden*
gobeithio - *to hope*
gwaeth - *worse*
gwell - *better*
gwlyb - *wet*
gwyntog - *windy*
hefyd - *as well, also*
heulog - *sunny*
niwlog - *foggy*

Ychwanegwch eirfa sy'n berthnasol i chi:

Add vocabulary that's relevant to you:

oer - *cold*
on'd yw hi? - *isn't it?*
os - *if*
stormus - *stormy*
sych - *dry*
twym - *hot*

Cwrs Mynediad: Uned 8

Nod: Trafod diddordebau amser sbâr ***Discussing leisure interests***

1. Beth dych chi'n hoffi wneud yn eich amser sbâr?	*What do you like doing in your spare time?*
Dw i'n hoffi dysgu Cymraeg	*I like learning Welsh*
darllen	*reading*
cadw'n heini	*keeping fit*
chwarae golff	*playing golf*
Dyn ni'n hoffi nofio	*We like swimming*
edrych ar y teledu	*watching TV*
rhedeg	*running*
bwyta ma's	*eating out*
Wyt ti'n hoffi nofio?	*Do you (ti) like swimming?*
Ydw/Nac ydw	*Yes/No*
Dych chi'n hoffi coginio?	*Do you (chi) like cooking?*
Ydyn/Nac ydyn	*Yes/No (**we** do/don't)*
Dw i ddim yn hoffi garddio	*I don't like gardening*
mynd am dro	*going for a walk*
Dyn ni ddim yn hoffi pysgota	*We don't like fishing*
rhedeg	*running*

Gyda phartner - Dych chi'n hoffi....?

Gofynnwch i'ch partner: Dych chi'n hoffi ____________?
Bydd eich tiwtor yn gofyn i chi ddweud wrth y dosbarth pa weithgareddau dych chi *a'ch* partner yn eu hoffi, felly gwnewch restr.

Ask your partner what he/she likes doing. Your tutor will ask you to tell the class which activities you ***and*** *your partner like, so prepare a list.*

Dyn ni'n hoffi:

2. Beth mae e'n hoffi wneud yn ei amser sbâr?	*What does he like doing in his spare time?*
Beth mae hi'n hoffi wneud yn ei hamser sbâr?	*What does she like doing in her spare time?*
Mae hi'n hoffi nofio Mae e'n hoffi chwarae pêl-droed	*She likes swimming* *He likes playing football*
Ydy e'n hoffi chwarae sboncen? **Ydy/Nac ydy**	*Does he like playing squash?* *Yes/No*
Dyw e ddim yn hoffi edrych ar rygbi Dyw hi ddim yn hoffi dawnsio	*He doesn't like watching rugby* *She doesn't like dancing*

Dod o hyd i rywun sy'n hoffi ...

Ewch o gwmpas y dosbarth i ddod o hyd i rywun sy'n hoffi gwneud y gweithgareddau yn y grid. Rhowch enw'r person wrth y gweithgaredd.

Go around the class to find someone who likes doing the activities in the grid. Write the person's name next to the activity.

Enw'r gweithgaredd	Enw'r person
garddio	
rhedeg	
darllen	
chwarae pêl-droed	
edrych ar y teledu	
bwyta ma's	
pysgota	
chwarae sboncen	
canu'r piano	
dawnsio	
gwrando ar gerddoriaeth	

Holiadur

Holwch 6 pherson: 'Beth dych chi'n hoffi wneud yn eich amser sbâr?'

Enw	Hoffi
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	

Cofio

Gyda phartner, ceisiwch gofio rhai o'r gweithgareddau amser sbâr **heb** edrych ar yr eirfa. Yna gwnewch restr o'r gweithgareddau dych chi'n eu gwneud **gyda rhywun arall** a'r gweithgareddau dych chi'n eu gwneud **ar eich pen eich hunan.**

With a partner, try to remember some of the leisure activities ***without*** *looking at the vocabulary. Then, make a list of the activities you do* ***with someone else*** *and the activities you do* ***by yourself.***

Gweithgareddau:

Gweithgareddau gyda rhywun arall	Gweithgareddau ar eich pen eich hunan

Deialog

A: Beth dych chi'n hoffi wneud yn eich amser sbâr?
B: Dw i'n hoffi gwrando ar gerddoriaeth. Beth amdanoch chi?
A: Wel ... dw i'n hoffi chwarae pêl-droed.
B: Chwarae pêl-droed? Dych chi ddim yn rhy hen i chwarae pêl-droed?
A: Nac ydw. Ddim o gwbl. Dych chi byth yn rhy hen i chwarae pêl-droed!

Geirfa

amser	-	*time*
amser sbâr	-	*spare time*
Beth amdanoch chi?	-	*What about you?*
bwyta ma's	-	*to eat out*
byth	-	*never/ever*
cadw'n heini	-	*to keep fit*
canu	-	*to sing / to play an instrument*
cefnogi	-	*to support*
cerdded	-	*to walk*
cerddoriaeth (b)	-	*music*
cofio	-	*to remember*
coginio	-	*to cook*
chwarae	-	*to play*
chwaraeon	-	*sport(s)*
darllen	-	*to read*
dawnsio	-	*to dance*
dringo	-	*to climb*
dysgu	-	*to learn*
ddim o gwbl	-	*not at all*
garddio	-	*to garden*
gwrando ar	-	*to listen to*
hen	-	*old*
hoffi	-	*to like*
llawer	-	*a lot*
mynd am dro	-	*to go for a walk*
pêl-droed	-	*football*
peth(au)	-	*thing(s)*
pysgota	-	*to fish*
rygbi	-	*rugby*
rhedeg	-	*to run*
rhy	-	*too*
sboncen	-	*squash*

Ychwanegwch eirfa sy'n berthnasol i chi:
Add vocabulary that's relevant to you:

Gramadeg

Ydyn/Nac ydyn

If the question **Dych chi....?** *refers to more than one person, you need to answer* **Ydyn/Nac ydyn** *(Yes, we do / No, we don't).*

Patrwm

* = *not yet introduced*

Dw i'n hoffi	Dw i ddim yn hoffi
Rwyt ti'n hoffi	Dwyt ti ddim yn hoffi
Mae e'n hoffi	Dyw e ddim yn hoffi
Mae hi'n hoffi	Dyw hi ddim yn hoffi
Dyn ni'n hoffi	Dyn ni ddim yn hoffi
Dych chi'n hoffi	Dych chi ddim yn hoffi
*Maen nhw'n hoffi	*Dyn nhw ddim yn hoffi

Cwrs Mynediad: Uned 9

Nod: Siarad am eiddo a pherthnasau ***Discussing possessions and relations***

1. Mae Fiesta gyda fi	*I've got a Fiesta*
Mae Renault gyda ni	*We've got a Renault*
Does dim car gyda fi	*I haven't got a car*
Does dim car gyda ni	*We haven't got a car*
Oes car gyda ti?	*Have you got a car?/ Do you have a car?*
gyda chi?	
Oes/Nac oes	*Yes/No*

Trafod lluniau

Yn gyntaf/*First:*

Siaradwch am y lluniau gyda'ch partner.
Defnyddiwch 'Mae _________ gyda fi' ac yna newidiwch i 'Mae _________ gyda ni'.

Talk about the pictures with your partner.
Use 'Mae _________ gyda fi' *and then change to* 'Mae _________ gyda ni'.

Yna/*Then:*

Un partner i ddewis un o'r lluniau, a'r llall i ddyfalu: 'Oes _________ gyda ti?'

One partner to choose one of the pictures and the other to guess: 'Oes _________ gyda ti?'

2. Mae un ferch gyda fi	*I've got one daughter*
un mab	*I've got one son*
Mae dwy ferch gyda ni	*We've got two daughters*
dau fab	*We've got two sons*
Does dim plant gyda fi	*I haven't got any children*
Oes plant gyda ti / gyda chi?	*Do you have children?*
Oes/Nac oes	*Yes/No*
Faint o blant sy gyda ti/gyda chi?	*How many children do you have?*

Trafod y teulu

Talking about the family

Ewch o gwmpas y dosbarth yn holi 5 person am eu teulu:

Go around the class asking 5 people about their family:

Enw	Brawd	Chwaer	Faint o blant?
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

3. Mae ci gyda fe	*He's got a dog*
Mae cath gyda hi	*She's got a cat*
Mae plant gyda nhw	*They've got children*
Does dim problem gyda fe	*He hasn't got a problem*
Does dim arian gyda hi	*She hasn't got money*
Does dim amser gyda nhw	*They haven't got time*
Oes ci gyda fe?	*Does he have a dog?*
Oes cath gyda hi?	*Does she have a cat?*
Oes plant gyda nhw?	*Do they have children?*
Oes/Nac oes	*Yes/No*

Holi am berthynas neu ffrind

Asking about a relative or friend

Holwch 2 berson am eu brawd/chwaer/ffrind.
Mae un golofn yn wag ar gyfer eich cwestiwn chi.

Ask 2 people about their brother/sister/friend.
One column is empty for your own question.

Enw	Enw brawd neu chwaer neu ffrind	Byw?	Car?	Plant?	?
1.					
2.					

Holiadur

Bydd eich tiwtor yn rhoi tasg arbennig i chi.

Your tutor will give you a special task.

Holwch y dosbarth: Oes ________________ gyda chi?

Ask the class:

Enw	Oes ________________ gyda chi?

Deialog

A: Oes **plant** gyda chi?

B: Nac oes, does dim **plant** gyda ni. Ond mae llawer o anifeiliaid gyda ni.

A: Faint o anifeiliaid sy gyda chi?

B: Mae **dwy gath** a **dau gi** gyda ni. Oes anifeiliaid gyda chi?

A: Oes a nac oes: mae **tri** mab a **dwy** ferch gyda ni!

B: Wel, does dim llawer o amser sbâr gyda chi, 'te.

A: Nac oes, does dim amser sbâr gyda fi ond mae pen tost gyda fi!

Geirfa

allwedd/i (b)	-	*key/s*
amser	-	*time*
anifail	-	*animal*
anifeiliaid	-	*animals*
arian	-	*money*
brawd	-	*brother*
car	-	*car*
carafán (b)	-	*caravan*
cath (b)	-	*cat*
ci	-	*dog*
cyfeiriad	-	*address*
cyfrifiadur	-	*computer*
chwaer (b)	-	*sister*
e-bost	-	*e-mail*
faint o + (e.ll.)	-	*how many (+ plural noun)*
ffôn symudol	-	*mobile phone*
ffonio	-	*to phone*
llyfr	-	*book*
mab	-	*son*
merch (b)	-	*daughter*
newydd	-	*new*
pen tost	-	*headache*
perthynas (b)	-	*relation*
perthnasau	-	*relations*
plant	-	*children*
problem (b)	-	*problem*
siarad	-	*to talk, speak, chat*
swydd (b)	-	*job*
teledu	-	*television*

Gramadeg

Oes/Nac oes

If a question begins with **Oes.....?**
you need to answer **Oes/Nac oes:**

Oes ci gyda ti?	**Oes**
Oes car gyda nhw?	**Nac oes**

Un, *dau, tri, pedwar* - Un, *dwy, tair, pedair*

2, 3 and 4 have feminine forms in Welsh, used with feminine nouns:

dwy ferch
tair cath
pedair swyddfa

Treigladau!

Un *is followed by a* ***soft mutation*** **(treiglad meddal)** *when the noun is feminine:*

un ferch

Dau *and* **dwy** *are followed by a* ***soft mutation*** **(treiglad meddal)***:*

dau fab, dau gar
dwy ferch, dwy gath

It might be handy to have ***more than two*** *of everything to* ***avoid*** *the mutation, although your partner/husband/wife might be surprised to hear that you have more children than he/she knew about!*

Cwrs Mynediad: Uned 10

Nod: Adolygu ac ymestyn ***Revision and extension***

1. Oes diddordebau gyda ti?	*Have you got any interests?*
Oes/Nac oes	*Yes/No*
Dw i'n hoffi **nofio**	*I like* ***swimming***
Ble wyt ti'n mynd i **nofio?**	*Where do you go* ***swimming?***
Dw i'n mynd i'r **ganolfan hamdden**	*I go to the* ***leisure centre***
Gyda phwy wyt ti'n mynd i **nofio?**	*With whom do you go* ***swimming?***
Dw i'n mynd i **nofio** gyda ffrind	*I go* ***swimming*** *with a friend*
ar fy mhen fy hunan	*on my own*

Gyda phartner

Defnyddiwch y patrwm yma i siarad â'ch partner, gan newid y geiriau sydd mewn llythrennau trwm sawl gwaith. Dyma rai lluniau i'ch atgoffa o wahanol weithgareddau a gyflwynwyd yn Uned 8.

Use the above pattern to chat to your partner, changing the bold words many times. Here are some photographs to remind you of various activities introduced in Unit 8.

2. Oes amser gyda chi? — *Have you got time?*
Oes digon o amser gyda chi? — *Have you got enough time?*
Oes arian gyda fe? — *Has he got money?*
Oes gormod o arian gyda fe? — *Has he got too much money?*

Mae digon o broblemau gyda fi — *I've got plenty of problems*
Does dim digon o le gyda ni — *We haven't got enough room/space*
Mae gormod o waith gyda chi — *You've got too much work*
Does dim gormod o waith gyda nhw — *They haven't got too much work*

Holiadur

Ewch o gwmpas y dosbarth yn holi pobl. Bydd y tiwtor yn mynd dros y cwestiynau.

Go around the class asking people questions. The tutor will remind you of the questions.

Enw	Digon o arian?	Hoffi darllen? Beth?	Mynd i'r ganolfan hamdden?	Hoffi plant?	Hoffi gwrando ar y radio?

3. Faint o blant sy gyda chi?	*How many children do you have?*
Mae dau o blant gyda fi	*I have two children*
Mae mab a merch gyda fi	*I have a son (1) and a daughter (1)*
Mae dau fab a dwy ferch gyda fi	*I have two sons and two daughters*
Mae tri mab ac un ferch gyda fi	*I have three sons and one daughter*

Gyda phartner

Siaradwch am y lluniau gyda'ch partner. Chi yw rhieni'r plant yma i gyd!

Talk about the illustrations with your partner. You are these children's parents!

Faint o blant sy gyda chi?

4. Sut mae'r tywydd heddiw?		*What's the weather like today?*	
Mae hi'n	rhy dwym	*It's too hot*	
	rhy heulog		*too sunny*
	rhy wyntog		*too windy*
Sut oedd y tywydd ddoe?		*What was the weather like yesterday?*	
Roedd hi'n	stormus iawn	*It was very stormy*	
	oer iawn		*very cold*
	wlyb iawn		*very wet*

Darn i'w ddarllen yn uchel

Read the following piece aloud

Ddoe, roedd hi'n braf iawn yng Nghymru, ond roedd hi'n wyntog ger y môr.

Heddiw, mae hi'n bwrw glaw yn y Gorllewin, ond mae hi'n heulog yn y Dwyrain.

Dyw hi ddim yn rhy oer. Bydd hi'n bwrw glaw heno yn y Dwyrain.

Fory, bydd hi'n heulog iawn ym mhobman.

Pam? Does dim ...

Mewn parau, paratowch atebion i'r cwestiynau sy'n dechrau â 'Does dim..'.

In pairs, prepare answers to the questions beginning with 'Does dim...'.

Cwestiwn	Ateb: Does dim ...
1. Pam dych chi ddim yn mynd ar wyliau?	
2. Pam dych chi'n mynd i'r Job Centre?	
3. Pam dych chi ddim yn darllen llyfrau Harry Potter?	
4. Pam dych chi'n byw mewn carafán?	
5. Pam dych chi ddim yn ffonio o'r car?	
6. Pam dych chi'n rhy oer?	
7. Pam dych chi'n mynd i'r Lonely Hearts Club?	
8. Pam dych chi ddim yn dod i'r dosbarth?	
9. Pam dych chi'n gofyn am lifft?	
10. Pam dych chi'n methu mynd i'r tŷ?	

Gyda'ch partner, cysylltwch yr ateb â'r cwestiwn

With a partner, connect the answer to the question

1. Oes digon o amser gyda chi? (✘)	a. Nac oedd
2. Wyt ti'n hoffi chwarae pêl-droed? (✔)	b. Ydyn
3. Ydy hi'n braf iawn heddiw? (✔)	c. Oes
4. Oedd hi'n bwrw glaw ddoe? (✘)	ch. Oedd
5. Athro ydy e? (✔)	d. Nac ydy
6. Wyt ti a John yn hoffi gwylio rygbi? (✔)	dd. Nac oes
7. Wyt ti'n gweithio yfory? (✘)	e. Ydy
8. Oes car gyda nhw? (✔)	f. Nac ydyn
9. John Davies dych chi? (✘)	ff. Ydw
10. Oedd hi'n braf yn Sbaen? (✔)	g. Nage
11. Ydy e'n hoffi chwarae sboncen? (✘)	ng. Ie
12. Dych chi a Margaret yn mynd i Gaerdydd? (✘)	h. Nac ydw

5. Rhifau o 10 - 100

11	-	un deg un
20	-	dau ddeg
24	-	dau ddeg pedwar
36	-	tri deg chwech
78	-	saith deg wyth
95	-	naw deg pump
100	-	cant

Gwrando

Gwrandewch ar y deialogau a rhowch lythyren yr ateb cywir yn y blwch.

Listen to the dialogues and put the letter of the correct answer in the box.

Deialog 1

1. Sut mae'r tywydd?

a
b
c

Ateb

2. I ble mae Heulwen yn mynd?

a
b
c

Ateb

3. I ble mae Marged yn mynd?

a
b
c

Ateb

Deialog 2

4. Ble mae Huw yn byw? (a) Caerdydd (b) Caersŵs (c) Caerfyrddin

Ateb

5. Beth mae Huw'n wneud?

a
b
c

Ateb

4. Faint o blant sy gyda Huw?

a. 2

b. 2

c. 2

Ateb

Deialog 3

7. Beth sy gyda Gareth a Gwenda?

a

b

c

Ateb

8. Faint o blant sy gyda nhw?

a	b	c
5	4	3

Ateb

9. Pam does dim car newydd gyda Robert?

a	b	c
dim lle	dim arian	dim amser

Ateb

Geirfa

canolfan hamdden (b) - *leisure centre*
digon - *enough, plenty*
gormod - *too much*
gwaith - *work*
heulog - *sunny*
lle - *place/room (not in house)/space*
llyfr/au - *book/s*
methu - *to fail, not be able to*
problem/au (b) - *problem/s*
rhy + Treiglad Meddal - *too (+ soft mutation)*

Rhestr gyfair *Check list*

✔ **Ticiwch beth dych chi'n gallu wneud.** *Tick what you can do.*

- [ ] Dw i'n gallu dweud ble dw i'n mynd
  I can say where I'm going
- [ ] Dw i'n gallu dweud beth dw i'n mynd i'w wneud
  I can say what I'm going to do
- [ ] Dw i'n gallu holi person arall ble mae e/hi'n mynd
  I can ask another person where he/she's going
- [ ] Dw i'n gallu holi person arall beth mae e/hi'n mynd i'w wneud
  I can ask another person what he/she's going to do
- [ ] Dw i'n gallu dweud ble mae person arall yn mynd
  I can say where another person is going
- [ ] Dw i'n gallu dweud beth mae person arall yn mynd i'w wneud
  I can say what another person is going to do
- [ ] Dw i'n gallu siarad am y tywydd heddiw
  I can talk about the weather today
- [ ] Dw i'n gallu siarad am y tywydd ddoe
  I can talk about the weather yesterday
- [ ] Dw i'n gallu siarad am y tywydd fory
  I can talk about the weather tomorrow
- [ ] Dw i'n gallu siarad am fy niddordebau
  I can talk about my interests
- [ ] Dw i'n gallu holi person arall am ei ddiddordebau
  I can ask another person about his interests
- [ ] Dw i'n gallu siarad am ddiddordebau person arall
  I can talk about another person's interests
- [ ] Dw i'n gallu siarad am bethau sy gyda fi
  I can talk about things that I have/own
- [ ] Dw i'n gallu holi pobl eraill beth sy gyda nhw
  I can ask other people what they have/own
- [ ] Dw i'n gallu siarad am bethau sy gyda phobl eraill
  I can talk about things that other people have/own

Patrymau unedau 6-10
Patterns of units 6-10

Y Presennol / *The Present Tense*

Cadarnhaol *Affirmative*	**Negyddol** *Negative*	**Cwestiwn** *Question*
Dw i'n mynd ma's	Dw i ddim yn hoffi nofio	Dw i'n mynd i siopa?
Rwyt ti'n ...	Dwyt ti ddim yn ...	Wyt ti'n ...?
Mae e'n ...	Dyw e ddim yn ...	Ydy e'n ...?
Mae hi'n ...	Dyw hi ddim yn ...	Ydy hi'n ...?
Dyn ni'n ...	Dyn ni ddim yn ...	Dyn ni'n ...?
Dych chi'n ...	Dych chi ddim yn ...	Dych chi'n ...?
*Maen nhw'n ...	*Dyn nhw ddim yn ...	*Dyn nhw'n ...?

**You'll come across these forms later in the course.*

Y Tywydd / *The Weather*

	Cadarnhaol *Affirmative*	**Negyddol** *Negative*	**Cwestiwn** *Question*
Now	Mae hi'n braf	Dyw hi ddim yn gymylog	Ydy hi'n gymylog?
In the past	Roedd hi'n sych	Doedd hi ddim yn oer	Oedd hi'n gynnes?
In the future	Bydd hi'n wyntog	*Fydd hi ddim yn niwlog	*Fydd hi'n stormus?

**These haven't been introduced yet.*

Eiddo / *Possessions*

Cadarnhaol *Affirmative*	**Negyddol** *Negative*	**Cwestiwn** *Question*
Mae car gyda fi	Does dim car gyda fi	Oes car gyda fi?
Mae car gyda ti	Does dim car gyda ti	Oes car gyda ti?
Mae car gyda fe	Does dim car gyda fe	Oes car gyda fe?
Mae car gyda hi	Does dim car gyda hi	Oes car gyda hi?
Mae car gyda ni	Does dim car gyda ni	Oes car gyda ni?
Mae car gyda chi	Does dim car gyda chi	Oes car gyda chi?
Mae car gyda nhw	Does dim car gyda nhw	Oes car gyda nhw?

Geirfa Graidd - unedau 5–10

amser	*time*
amser sbâr	*spare time*
anifail	*animal*
anifeiliaid	*animals*
arian	*money*
braf	*fine (weather)*
bwrw cesair	*to hail*
bwrw eira	*to snow*
bwrw glaw	*to rain*
bwyd	*food*
bwyta ma's	*to eat out*
cadw'n heini	*to keep fit*
canolfan hamdden (b)	*leisure centre*
canu	*to sing / to play an instrument*
car	*car*
carafán (b)	*caravan*
cerddoriaeth (b)	*music*
cofio	*to remember*
coginio	*to cook*
cyfeiriad	*address*
cyfrifiadur	*computer*
cymylog	*cloudy*
cynnes	*warm*
chwarae	*to play*
chwaraeon	*sport(s)*
darllen	*to read*
deintydd	*dentist*
diddordebau	*interests*
diflas	*miserable*
digon	*enough, plenty*
dillad	*clothes*
dros	*over*
dysgu	*to learn*
ddim o gwbl	*not at all*
e-bost	*e-mail*
edrych ar y teledu	*to watch television*
faint o + (e.ll.)	*how many (+ plural noun)*
ffonio	*to phone*
ffrindiau	*friends*
gardd (b)	*garden*
garddio	*to garden*
gêm (b)	*game*
gobeithio	*to hope*
gormod	*too much*
gwaeth	*worse*
gweld	*to see*
gwell	*better*
gwlyb	*wet*
gwrando ar	*to listen to*

gwyliau - *holidays*
gwyntog - *windy*
gyda phwy - *with whom*
hefyd - *as well, also*
hen - *old*
heulog - *sunny*
hoffi - *to like*
llawer - *a lot*
lle - *place/room (not in house)/space*
llyfr/au - *book/s*
mynd adre - *to go home*
mynd am dro - *to go for a walk*
mynd ma's - *to go out*
newydd - *new*
niwlog - *foggy*
nofio - *to swim*
nos (b) - *night*
nos yfory - *tomorrow night*
oer - *cold*
on'd yw hi? - *isn't it?*
os - *if*
pêl-droed - *football*
pen tost - *headache*
penwythnos - *weekend*
peth(au) - *thing(s)*
problem (b) - *problem*
prysur - *busy*
pwll nofio - *swimming pool*
pysgota - *to fish*
rygbi - *rugby*
rhedeg - *to run*
rhy + Tr. Meddal - *too (+soft mutation)*
siarad - *to talk, speak, chat*
sinema (b) - *cinema*
siopa - *to shop*
stormus - *stormy*
swydd (b) - *job*
sych - *dry*
tafarn (b) - *pub*
teledu - *television*
twym - *hot*
wythnos (b) - *week*
yfory/fory - *tomorrow*
ymlacio - *to relax*